

MR. BULLYING

Cicle superior de primària

INTRODUCCIÓ PER AL DOCENT. LA MARGINACIÓ ESCOLAR

El “bullying” o assetjament escolars s’ha convertit en un tema d’actualitat. Aquest fenomen no és nou, però ara s’està produint una consciència social per tal de prevenir aquest problema o de cercar-hi solucions efectives quan ja s’ha donat.

L’aula és un escenari social, amb uns actors (alumnes i professor) que interaccionen durant moltes hores cada dia i on cadascú busca un paper a la seva mida. Cada alumne es comporta a classe interpretant un paper que li permeti realitzar-se de manera satisfactòria, “ser algú” en aquella classe. Els alumnes que mitjançant rols acadèmics no ho aconsegueixen tendeixen a desenvolupar rols alternatius, que sovint interfereixen en el desenvolupament de la classe o que tenen com a objectiu l’assetjament verbal o físic envers uns altres companys. En la tria del rol intervenen tant factors psicològics individuals com de l’entorn (família i escola). Pertant, davant un conflicte de marginació escolar, la intervenció ha de ser global i ha d’implicar família i escola, en definitiva tothom qui interacciona amb l’alumne.

Quan en la repartició de rols a la classe hi ha alumnes que s’aprofiten dels més vulnerables centrant-se en un tret físic, psicològic, d’habilitat, d’aptituds, etc. per afirmar la seva superioritat (que en el fons no és sinó una inferioritat encoberta), reaccionen amb agressivitat o crueltat envers un altre. Normalment l’alumne marginador no ho fa en solitari, sinó que necessita d’una comparsa, uns companys amb personalitat feble que, per por de ser ells les víctimes, li segueixen el joc.

Per tant, analitzar els rols que es donen a la classe, per tal de poder intervenir sobre ells, reconduint els que siguin pertorbadors i potenciant els que ajudin a mantenir una convivència positiva, serà molt beneficiós, tant individualment per als alumnes com per a la millora del clima de l’aula. L’informació resultant d’aquesta anàlisi serà molt útil a l’hora de formar grups de treball, jocs, etc. que ajudaran a compensar i a modificar comportaments negatius.

SINOPSI I PERSONATGES

A. Sinopsi

La Marta, una noia afable que estudia ESO, arriba nova a un institut on de seguida s'adapta, fa força amigues i amics i treu bones notes. Hi ha una altra noia de l'institut, però, a qui la Marta no li cau gaire simpàtica. La Laura comença a inventar bromes sobre la Marta, a dir a les seves amigues que la Marta les critica, a convèncer un noi de l'institut per fer-li bromes pesades a la nouvinguda...

B. Personatges

Amb uns quants personatges, la companyia de teatre ens ofereix una mostra prou representativa dels principals rols que es donen a la classe quan es produeix una situació de marginació escolar:

La Marta és una noia acadèmicament brillant, simpàtica i extravertida, amb facilitat per fer amigues i amics, innocent i disposada a ajudar els altres.

La Laura és una noia insegura, que té problemes a casa i se sent molesta quan altres persones acaparen més atenció a l'institut que ella.

En Xavier és un estudiant de l'institut. En principi no vol ferir a ningú, però es deixa convèncer per la Laura per fer una broma a la Marta, pensant que no és tan greu.

La Susanna, la Lourdes i la Gisela són amigues de la Marta, però deixen de ser-ho quan la Laura inventa històries sobre la Marta. Opten per creure una història que no han vist ni sentit, en comptes de parlar directament amb la Marta i abordar el problema.

PROPOSTES D'ACTIVITATS PRÈVIES AMB ELS ALUMNES

Diferents propostes per treballar un o més aspectes que incideixen en un bon autoconcepte i una autoestima positiva.

1. Treballar l'autoestima

Cada persona pot fer coses diferents. Saber-se una persona única i original permet ser un mateix, expressar-se tal com s'és, escoltar-se, imaginar i crear. Qui posseeix una bona autoestima pot valorar-se com a persona diferent i assumir els riscos i les frustracions com a oportunitats per aprendre a créixer.

a) Tots som diferents. Creem coses diferents.

Amb les taules separades, per no poder veure què fa el company, cada alumne haurà de fer un dibuix relacionant quatre elements coneguts (per exemple: casa, gos, arbre i ocell).

Quan hagin acabat els dibuixos es penjaran per la classe, i tots els nens i nenes els passaran a observar en silenci, com si estiguessin mirant una exposició de quadres.

Després d'observar els dibuixos, cada nen explicarà què ha dibuixat i què significa. El professor plantejarà preguntes semblants a aquestes, i es podrà fer un diàleg en el qual tothom pugui dir-hi la seva:

- T'ha agradat el teu dibuix? Què has pensat del teu dibuix quan has vist els dels teus companys?
- T'hauria agradat fer-lo diferent? Heu vist quines creacions tan maques heu fet? Amb els mateixos elements, i tots els dibuixos han estat diferents i ben macos!

En la conversa s'intentarà evitar que els alumnes facin servir les comparacions competitives (millor-pitjor, bonic-lleig) ajudant-los que valorin la creativitat, les diferències i la individualitat.

b) No tots podem fer les mateixes coses, cal valorar el propi cos i les capacitats personals i adonar-se de les possibilitats dels altres.

Preguntar als alumnes quines accions duen a terme cada dia (pentinar-se, caminar, rentar-se les dents, escriure...) i quines parts del cos hi intervenen.

Per parelles, immobilitzar amb benes una articulació del company -canell, genoll, turmell, dits...- El professor anirà dient accions que han de realitzar en les quals estiguin implicades les articulacions embenades, per tal que s'adonin de les dificultats que suposa tenir una limitació física.

Seria positiu que cada alumne pogués experimentar amb la immobilització de diverses articulacions. Conversa al voltant de preguntes similars a les següents:

- Quines coses has descobert avui del teu cos?
- Pensa en les coses que pots fer normalment i que avui t'han costat tant de fer.
- Podem fer tots les mateixes coses?

c) No tots opinem igual ni ens agraden les mateixes coses. Cal valorar la importància de tenir una opinió pròpia sobre un tema, però escoltant i respectant les opinions alienes.

Escriure en un full què és el que ens agrada i el que no ens agrada de les diferents assignatures (matemàtiques, plàstica, educació física, música...), per exemple:

ASSIGNATURES	M'AGRADA	NO M'AGRADA
ED. FISICA	Els jocs	Saltar el plint
MÚSICA	Cantar	Tocar la flauta
PLÀSTICA		
MATEMÀTIQUES		
ANGLÈS		

Comentar els resultats obtinguts i fer-los adonar que normalment les coses que no ens agraden acostumen a ser les que ens suposen dificultats per realitzar-les. També convé fer-los veure que les habilitats estan repartides entre les persones: ni tothom té facilitat per fer-ho tot bé, ni dificultat per fer-ho tot malament.

2. Cercar solucions positives: vidres foscos / vidres clars. Podem relativitzar els problemes i treure'n conseqüències positives, si hi posem voluntat.

Material:

- Ulleres de cartró amb els "vidres" de cel·lofana de color fosc
- Ulleres de cartró amb els "vidres" de cel·lofana de color clar

Els alumnes se situen en semicercle. Un a un, per torns, es posaran les ulleres dels "vidres" foscos i explicaran una situació que els sigui desagradable -a l'escola, a casa, al parc...-, per exemple:

- Els companys no volen jugar amb mi al pati
- No m'agrada la verdura i m'obliguen a menjar-ne
- Els meus companys es riuen de mi
- Els meus pares no em deixen jugar a la Play, etc.

Per torns, també, els companys aniran aportant una solució positiva a cada problema, o una manera de veure'l més positiva. El nen que porti la visió positiva es posarà les ulleres de "vidres" clars. For a bo que tots els alumnes poguessin expressar un pensament positiu.

3. Presentació de l'obra Mr.Bullying

En aquest punt, feu una breu sinopsi de l'obra, donant unes pinzellades sobre els personatges que hi surten. Centreu-vos en la problemàtica de la Marta amb els seus companys de classe. Crear un diàleg amb els alumnes a través de preguntes com:

- Creieu que la Marta es troba a gust a la seva classe?

.....

.....

.....

- Què hauria de passar perquè se sentís més feliç a mesura que avança l'obra?

.....

.....

.....

- Què penseu que haurien de fer les companyes davant el que els hi diu la Laura?

.....

.....

.....

- Per què penseu que la Laura es fica amb la Marta?

.....

.....

.....

- Què podria fer la Marta per sentir-se més a gust?

.....

.....

.....

- Penseu que les noies que al principi eren amigues de Marta (Susanna, Lourdes, Gisela) podrien haver fet res per tal que se sentís millor?

.....

.....

.....

Per tal que els alumnes s'adonin que els problemes que té la Marta es poden donar també a la seva classe, es pot crear la **BÚSTIA DE LES QUEIXES**. Durant el temps que duri el treball previ i el posterior a l'obra els alumnes poden posar les queixes sobre problemes que hagin tingut amb algun company, però sense posar-hi el nom (ex. uns nens no m'han deixat jugar a futbol, etc.). El dia de tutoria, el professor o professora llegeix les queixes i els ajuda a reflexionar sobre la manera d'evitar els problemes o a cercar-hi solucions positives quan ja s'han donat.

4. La representació. Dramatúrgia.

Respon les següents preguntes:

a) Quants personatges apareixen a l'obra? Quants actors la representen?

.....

.....

.....

b) Com van vestits els personatges?

- Marta

.....

.....

.....

- Laura

.....

.....

.....

c) Què representen les caixes i els globus?

.....

.....

.....

d) En quins llocs succeeix la història?

.....

.....

.....

.....

.....

e) Com es representen aquests llocs? Quines coses hi ha a l'escenari?

.....

.....

.....

.....

.....

f) Utilitzen objectes els actors? Quins?

.....

.....

.....

.....

.....

5. Àrea de música

Per grups, inventar una cançó. Cada estrofa parlarà d'un dels membres del grup, sempre en positiu. Procurar que els grups siguin heterogenis i que no estiguin formats només per alumnes que són molt amics i es coneixen bé.

6. Reflexió després de la representació.

a) Digues una acció positiva o negativa que hagi fet cada personatge:

- Laura

.....

.....

.....

- Marta

.....

.....

.....

- Javier

.....

.....

.....

b) Quina escena t'ha agradat més? Per què?

.....

.....

.....

c) Alguna vegada t'ha passat un problema semblant al de la Marta?

.....

.....

.....

d) Com podem ajudar a un/-a company/-a que se sent sol/-a?

.....

.....

.....

7. Activitat final.

Camineu lliurement per l'aula i, a un senyal, fer parelles. Cada membre de la parella dirà una característica positiva de l'altre membre. Feu-ho tantes vegades com sigui necessari perquè tothom pugui dir quelcom positiu dels altres.

transeduca

www.transeduca.com
info@transeduca.com
934 740 002